

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt Statsrådets tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, och skulle i enlighet dermed nådig proposition till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

*O. E. Pauli.*

---

### N:o 30.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1883, kl. 12 midd.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 Maj 1862; Gifven Stockholms slott den 2 Mars 1883.*

Med åberopande af hvad bilagda statsrådsprotokoll öfver civilärenden innehåller, vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 5, 15, 19, 22, 26, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 42, 45, 46, 47 och 49 i Förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 Maj 1862 samt till ett i följd af samma ändringar erforderligt öfvergående stadgande:

#### § 5.

»Kommunens beslutanderätt utöfvas genom dertill bland stadens röstberättigade män valde deputerade, som benämnas stadsfullmäktige och äro till antalet ett hundra. Ej må stadsfullmäktige med verkställighetsåtgärder af något slag eller med förvaltning af penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning samfäldt och omedelbart sig befatta.

Verkställighet och förvaltning tillkomma de särskilda nämnder, afdelningar eller personer, som stadsfullmäktige för sådant ändamål utse, och hvilka hvar inom sitt område äro för omförmälda göromål ansvariga.

Dessa nämnder och afdelningar, åt hvilka vården om kommunens gemensamma angelägenheter närmast anförtrodd är, hafva ock derfor främsta åliggandet att verka till kommunens gagn och tillse, att de allmänna behofven varda fyllda i den mån tillgångar dertill finnas eller kunna beredas.

### § 15.

Öfverståthållaren, som enligt § 18 vid stadsfullmäktiges sammanträden förer ordet, då han tillstädes är, kan icke till stadsfullmäktig väljas. Likaså äro af deras embets- eller tjenstemannaställning förhindrade att vara stadsfullmäktige underståthållaren, polismästare och stadens fiskaler äfvensom de tjenstemän och betjente, hvilka i och för sina befattningar äro inför stadsfullmäktige eller under dem ställda nämnder eller afdelningar redo skyldige.

### § 19.

Stadsfullmäktige, för hvilka tjenstgöringsåret börjar den 1 April, sammanträda å första helgfria dag i Februari, April, Juni, Oktober och December månader samt deremellan så ofta öfverståthållaren finner sådant af nöden. Kallelse till sammanträde bör ock utfärdas, då tio eller flere af fullmäktige med uppgift om anledningen skriftligen derom anhålla.

### § 22.

Stadsfullmäktige må ej ärende företaga eller deri besluta, der icke minst hälften af dem äro tillstädes.

Stadsfullmäktig, hvilken utan anmäldt förfall, som af fullmäktige godkännes, ifrån sammanträde sig afhåller, skall böta till stadens kassa två kronor samt dubbelt så mycket, om sammanträdet måste i anseende till de närvarandes fåtalighet inställas eller upplösas.

### § 26.

Till stadsfullmäktiges åliggande och befogenhet hör:  
att afgifva utlåtanden i alla frågor, som för sådant ändamål af Kongl. Maj:t till fullmäktige i nåder remitteras eller af Öfverståthållare-embetet, magistraten eller andra vederbörande till dem hänskjutas;  
att meddela beslut i angelägenheter, som af de för verkställighet och förvaltning tillsatta nämnder, afdelningar eller personer likmätigt

de för hvardera af dem gällande instruktioner fullmäktiges pröfning underställas;

att efter granskning af de utaf vederbörande förvaltningsnämnder och afdelningar upprättade utgifts- och inkomstförslag bevilja medel till stadsutgifternas bestridande samt förordna om uttaxering af de skattebidrag, hvilka utöfver befintliga tillgångar kunna till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behof erfordras, äfvensom i fråga om utgifter för nya ändamål bestämma de grunder, efter hvilka uttaxering deraf skall ega rum; samt

att årligen genom revisorer, hvilka stadsfullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders och afdelningars räkenskaper och förvaltning under näst förutgående året; egande fullmäktige, sedan revisionsberättelser till dem inkommit och vederbörande fått tillfälle att öfver gjorda anmärkningar sig förklara, efter befogenhet afgöra, huruvida anmärkning må förfalla eller laglig åtgärd för bevakande af stadens rätt bör vidtagas.

Öfver anmärkningar, som särskildt angå andra än af kommunen sammanskjutna medel, tillkommer pröfningsrätten Öfverståthållareembetet, som af de till ämnet hörande handlingar bör skyndsamt erhålla del.

Stadsfullmäktige hafva för öfrigt till befrämjande af stadens nytta och förkofran att utan annan inskränkning i omfånget för sin verksamhet än den, hvarom i § 1 förmåles, rådslå och besluta i alla för kommunens medlemmar gemensamma angelägenheter.

### § 31.

Öfverståthållareembetets stadfästelse erfordras för att gifva gällande kraft åt stadsfullmäktiges beslut i alla öfriga ämnen med undantag af följande, hvaruti afgörandet ankommer ensamt på fullmäktige, nemligen:

- a) underdåniga framställningar till Kongl. Maj:t;
- b) beslut i fråga om beviljande af skattebidrag till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behof, så vida icke besluten äro af den beskaffenhet, att stadgandet i näst föregående § mom. e bör tillämpas, eller eljest afse påläggande af afgifter, hvilka erfordra uttaxering för längre tid än fem år;
- c) beslut i anledning af de på fullmäktiges pröfning beroende revisionsanmärkningar;
- d) öfverenskommelser och beslut rörande ordningen och arbets sättet hos fullmäktige;
- e) tillämpning af de i § 22 stadgade bötesbestämmelser;

f) fråga om behörighet att säte och stämma bland fullmäktige intaga;

g) antagande och entledigande äfvensom aflönande af den hos fullmäktige anstälde sekreterare och vaktbetjening; samt

h) beslut, hvarigenom stadsfullmäktige ansett en hos dem omedelbart väckt eller ifrån någon af nämnderna eller afdelningarna hänskjuten fråga böra förfalla eller icke för närvarande kunna till bifall för-  
anleda.

### § 33.

Stadsfullmäktige utse bland sig högst tio personer att jemte öfverståthållaren och vice ordföranden hos fullmäktige utgöra ett särskildt utskott, som har att med sin uppmärksamhet följa förvaltningen af stadens angelägenheter i alla rigtningar; till fullmäktige göra framställningar och förslag, som i ett eller annat hänseende häraf kunna föränledas; till föredragning bereda alla de ärenden för öfrigt, i hvilka fullmäktige skola utlåtanden eller beslut meddela, samt å stadsfullmäktiges vägnar företrädesvis öfvervaka verkställigheten af fullmäktiges beslut. Detta beredningsutskott eger att från de under stadsfullmäktige lydande nämnder, afdelningar eller tjenstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro af nöden, äfvensom att hos Öfverståthållarembetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från embetsmyndigheter, på sätt för stadsfullmäktige i § 28 medgifvet är.

Den hos stadsfullmäktige anstälde sekreterare tjenstgör ock i sådau egenskap hos beredningsutskottet.

### § 36.

De i § 5 omförmälda nämnder äro drätselnämnden och fattigvårdsnämnden. I upprättade instruktioner, som på förslag af stadsfullmäktige af Kongl. Maj:t fastställas, bestämmas för hvarje nämnd antalet ledamöter och suppleanter. För nämnd, som delas på afdelningar, skall i instruktionen bestämmas antalet afdelningar, ärendenas fördelning dem emellan, antalet ledamöter och suppleanter i de särskilda afdelningarna samt de fall, då hela nämnden eller några dess afdelningar kunna sammanträda för att gemensamt öfverlägga och besluta.

Finna stadsfullmäktige lämpligt, att särskild nämnd tillsättes för ärenden af viss art, hafva fullmäktige att upprätta förslag dertill och underställa detsamma Kongl. Maj:ts pröfning.

Öfverståthållaren är obetaget att öfvervara nämndernas och afdelningarnas sammanträden samt att deltaga i öfverläggningarna men ej i besluten.

### § 37.

Vid lagtima sammanträdet i December månad skola stadsfullmäktige genom val återbesätta de platser i nämnderna eller, der nämnd är delad på afdelningar, i dessa, som vid då löpande tjenstgöringsårs slut blifva genom afgang lediga.

### § 38.

Ledamöter och suppleanter i nämnder och afdelningar väljas för två år i sänder. Afgående ledamot eller suppleant kan omväljas. Till ledamöter eller suppleanter kunna väljas så väl ledamöter af stadsfullmäktige som ock andre stadens innebyggare, som äro till fullmäktige valbare.

### § 39.

Hvad till fullgörande af de åligganden, som här ofvan finnas i allmänhet antydda, nämnderna och afdelningarna hafva att vidare iakttaga så väl i fråga om föremålen för deras skilda verksamhet och den befogenhet, dem hvardera tillkommer, som beträffande ordningen och sättet för ärendenas behandling m. m. bestämmes i nämndernas instruktioner.

### § 42.

De i § 36 omförmälda nämnder eller, der nämnd är fördelad på afdelningar, dessa böra inom den 15 Oktober hvarje år till stadsfullmäktige aflemna förslag öfver de utgifter och inkomster, som under det näst följande året äro för hvardera af dem att emotse; skolande dessa förslag upptaga:

å ena sidan:

de skulder, som antingen till hela beloppet eller till viss del deraf under nämnda år till betalning förfalla;

de utgifter, hvilka kommunens behof vanligen göra af nöden, eller som till följd af särskilda, redan fattade beslut förestå; samt

de utgifter, som erfordras till företag, hvilka nämnden eller afdelningen anser sig ytterligare böra till stadens allmänna nytta föreslå;

och å andra sidan:

alla för kommunalbehof beviljade anslag, som vid det näst följande årets uppbörd skola till nämnden eller afdelningen inflyta;

de inkomster, hvilka på annan grund antagas under samma år komma nämnden eller afdelningen för kommunens räkning till godo; och

de belopp, till hvilka för särskilda behof medel böra genom uttaxering beredas.

#### § 45.

Sedan i nu stadgad ordning utgifts- och inkomststat blifvit af stadsfullmäktige fastställd samt uttaxering af vissa belopp för särskilda behof beslutats, gifve stadsfullmäktige Öfverståthållareembetet del deraf, hvarefter bemälda embete låter genom sin afdelning för uppbördsärenden debiteringen enligt senaste bevillningstaxeringslängd förrätta äfvensom, der ej stadsfullmäktige genom beslut, som af Öfverståthållareembetet godkännes, annorlunda förordnat, uppbörden i sammanhang med den af utskylderna till Kongl. Maj:t och kronan verkställa.

De utskylder till staden, hvilka icke blifvit inom föreskrifven tid erlagda, låter vederbörande uppbördsman i laga ordning uttaga. Vid indrifvandet af sådana medel må derutöfver hos den restskyldige såsom ersättning för utsokningskostnaden uttagas tre öre å hvarje krona af de resterande utskyldernas belopp, hvilken ersättning skall till stadskassan ingå.

#### § 46.

De skattebidrag, hvilka under uppbördsstämman ingå eller efter dess slut i laga ordning indrifvas, skola af uppbördsmännen insättas i Sveriges riksbank.

#### § 47.

Vid hvarje redovisnings afgifvande eger uppbördsverket att till fördelning bland de tjenstemän, som med debiteringen, uppbörden och redovisningen haft befattning, godtgöra sig uppbördsprovision till det belopp, som antingen genom öfverenskommelse eller genom särskildt af Öfverståthållareembetet meddeladt beslut bestämmes.

#### § 49.

Den, som med magistratens beslut rörande fråga, hvarom i § 6 förmåles, eller med stadsfullmäktiges eller af dem tillsatta nämnders

eller afdelningars beslut i stadens gemensamma angelägenheter icke åtnöjes, eger att deruti söka ändring genom besvär, hvilka jemte det öfverklagade beslutet böra före klockan tolf å fjortonde dagen efter det klaganden af beslutet erhöill del, dagen, då sådant skedde, likväl oräk- nad, till Öfverståthållareembetet ingifvas.

Klaganden skall anses hafva af beslutet erhållit del den dag, då det i öfverensstämmelse med §§ 6 och 24 offentliggjordes.

Söker klaganden i besvären visa, att hans enskilda rätt blifvit genom beslutet kränkt, och varda besvären godkända, gäller rättelsen till förmån för den, som klagat, men beslutet står i öfrigt fast, utan så är, att det finnes strida mot allmän lag eller författning eller eljest hvila på orättvis grund eller öfverskrida deras befogenhet, som beslutet fattat, då Öfverståthållareembetet vid bifall till besvären ock må om upphäfvande af beslutet i dess helhet förordna.

Besvär, hvarmed åsyftas, att något af stadsfullmäktige, nämnd eller afdelning meddeladt beslut i fråga, som till kommunens gemensamma angelägenheter hör, bör af annan orsak än de här ofvan uppgifna undanrödjas, må icke af Öfverståthållareembetet till pröfning upptagas.

#### **Öfvergående stadgande.**

Förestående ändringar skola träda i gällande kraft från och med den 1 Januari 1884. De, som på grund af äldre uppdrag äro ledamöter eller suppleanter i nämnd eller afdelning, skola dock frånträda sina befattningar med utgången af år 1883, hvadan nya val till nämnder och afdelningar skola ega rum vid stadsfullmäktiges lagtima sammanträde i December månad år 1883. Bland de vid sistnämnda tillfälle valde ledamöter och suppleanter skall, i enlighet med hvad genom lottning bestämmes, hälften eller, der hela antalet är ojemnt, det antal, som närmast understiger hälften, utgå efter ett års tjenstgöring.“

De ärendet tillhörande handlingar skola vederbörande Utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

**O S C A R.**

*Fredrik Hederstierna.*

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 2  
Mars 1883.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,  
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärenden Friherre  
HOCHSCHILD,  
Statsråden: LOVÉN,  
VON STEYERN,  
Friherre VON OTTER,  
HEDERSTIERNA,  
HAMMARSKJÖLD,  
RICHERT,  
THEMPTANDER, och  
RYDING.

Departementschefen Statsrådet Hederstierna anförde härefter:

»I underdånig skrifvelse af den 8 Mars 1881 gjorde Stockholms stadsfullmäktige framställning om åtskilliga ändringar i nådiga förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm af den 23 Maj 1862 i syfte, bland annat, att erhålla en förändrad organisation af de myndigheter, åt hvilka verkställigheten inom kommunalförvaltningen vore anförtrodd, medelst inrättande af en gemensam förvaltningsnämnd, som skulle omfatta hela förvaltningen inom kommunen. Denna skrifvelse var, med undantag för de delar, som afsåge förslaget att ändra den nuvarande fattigvårdsnämnden till en afdelning af den nya förvaltningsnämnden, så lydande:

»Då, såsom i Stockholm den förvaltande och verkställande myndigheten inom kommunen är lagd i händerna på förtroendemän, hvilka icke för sitt arbete åtnjuta någon aflöning, och följaktligen den verk sammaste garantien för en god förvaltning ligger i det lefvande intresse, desse förtroendemän hysa för sin kommun och de bland dess angelägenheter, som blifvit dem anförtrodda, samt i den sakkunskap och förfarenhet, de besitta i de ärenden, hvilkas handläggning de åtagit sig, fordras, för att förvaltningen skall kunna verka med nödig kraft och tillika känslan af den personliga ansvarigheten blifva lefvande hos dem, som hafva bestyret med denna förvaltning, att, så vidt möjligt, alla likartade ärenden sammanföras hos en och samma myndighet, och följaktligen fördelningen af göromålen dessa myndigheter emellan grundas på ärendenas natur.\* I detta hänseende hafva emellertid de angående drätselnämndens sammansättning och verksamhet gällande bestämmelser icke uppfyllt hvad man med skäl synes kunna af dem fordra. Meningarne torde icke kunna vara mycket skiljaktiga deri, att ärendenas nuvarande fördelning på afdelningar visat sig vara mindre lämplig. Äfven om det låter sig väl förklara, att, då den drätsel-förvaltning, som dittills varit spridd på flera händer, sammanfördes till en enda myndighet, drätselnämnden, de ärenden, som tillhört den förra drätselkommissionen, fördes till en afdelning, de, som handlagts af in-  
qvarterings- och båtsmanshållkommissionerna samt brandvaktsskase-  
administrationen, till en annan, samt de, hvilka frångingo gatuläggnings-  
och lyshållningsstyrelsen samt vattenledningsdirektionen, öfverfördes  
till en tredje afdelning, kan bibehållande af en sådan på äldre historiska  
förhållanden grundad fördelning icke numera försvaras, vare sig med  
hänsyn till en riktig afmätning af antalet och vigten af de göromål,  
som ankomma på de särskilda afdelningarne, eller ur synpunkten af  
frändskapen emellan de ärenden, hvar och en af dem har att hand-  
lägga. Det är nemligen en obestridd sanning, att, under det första  
afdelningen är öfverhopad med göromål, handläggningen af de ären-  
den, som ankomma på den andra, kräfva högst ringa tid och möda.  
Icke mindre visst lärer det t. ex. vara, att handläggning af finans-  
frågor kräfver andra insigter och annan erfarenhet än bestyret med  
byggnadsärenden, att intresset för dessa båda slag af ärenden sällan  
finnas förenade hos samma person, samt att de olika slagen af bygg-  
nadsärenden icke böra vara delade på särskilda afdelningar.

---

Grundtanke för den tilltänkta omorganisationen af drätselnämnden är å ena sidan att, genom upphäfvande af nu varande plenum, som af erfarenheten befunnits olämpligt, göra nämndens afdelningar

fullkomligt sjelfständiga i deras verksamhet, jemte det att ärendena efter deras olika art följdriktigt fördelades emellan afdelningarne, men å andra sidan att genom afdelningarnes sammanförande i en gemensam nämnd med gemensam tjenstemannapersonal och gemensamma förvaltningsbyråar framkalla och för framtiden än ytterligare bereda enhet och sammanhållning i förvaltningen. Förut har drätselnämndens omorganisation visat motsatsen af hvad nu är sagdt; enär de beslutande afdelningarne varit bundna i sin verksamhet och beroende af hvarandra genom föreskriften, att viktiga ärenden skulle hemställas till plenum, under det att den egentliga förvaltningen genom tjenstemännen och deras byråar saknat all gemenskap och varit alldeles särskild för hvarje särskild afdelning. Sedan en sådan organisation blifvit af erfarenheten utdömd, har drätselnämnden under hand satt i verket den nödvändiga gemenskapen och sammanhållningen i afseende å tjenstemännen och deras byråar, så att nämnden nu har gemensamt kansli, gemensamt kammar- och kassakontor, gemensamt byggnadskontor, gemensamt ingenjörskontor och gemensamt revisionskontor. Denna förändring har vunnit stadsfullmäktiges godkännande, och för omorganisationens fulländning återstår nu endast att gifva nämndens beslutande afdelningar full sjelfständighet och handlingsfrihet.

---

För att kunna genomföra nu omförmälda förändring fordras ändrade bestämmelser i hufvudstadens kommunalförordning. Då emellertid det icke lär kunna anses ligga någon vikt dervid, att sådana detaljer, som ärendenas fördelning på förvaltningsnämndens afdelningar och antalet medlemmar i dessa afdelningar underkastas icke blott Eders Kongl. Maj:ts utan äfven Riksdagens pröfning, men en dylik omgång kan medföra väsentliga olägenheter, torde det vara till fyllest, att dessa bestämmelser införas i de af Eders Kongl. Maj:t fastställda instruktioner, hvadan de icke blifvit upptagna i det förslag till ändringar i kommunalförordningen, stadsfullmäktige uppgjort för ofvan sagda ändamåls vinnande, och hvilket förslag i detta hänseende endast innehåller, att en förvaltningsnämnd med dess afdelningar skall finnas, samt att nämndens af Eders Kongl. Maj:t fastställda instruktion bestämmer antalet afdelningar, ärendenas fördelning dem emellan, antalet ledamöter och suppleanter i afdelningarne samt de fall, då dessa kunna sammanträda för att gemensamt öfverlägga och besluta. Den nya anordningen bör naturligtvis icke utgöra något hinder därför, att fortfarande särskilda nämnder kunna finnas för vissa ändamål, eller att särskilda afdelningar af förvaltningsnämnder bildas utöfver dem, som under alla omständigheter anses vara af nöden.

Det ligger i sakens natur, att stadsfullmäktige sjelfva böra omedelbart tillsätta ledamöter och suppleanter i de efter ärendenas beskaffenhet fördelade afdelningarne, likasom fullmäktige välja medlemmar i nuvarande nämnder. Hvad åter beträffar tiden för dessa val, har det länge varit ett önskningsmål att få denna bestämd så, att ombytet af ledamöter och suppleanter inträffar vid kalenderårens slut, hvarigenom de afsevärda fördelar vinnas, att tjänstgöringstiden sammanfaller med räkenskaps- och revisionsåren. En följd häraf blifver, att valen skola afse två år, oberoende deraf, huruvida de valde äro stadsfullmäktige eller icke.

En gifven följd af den ställning, de tilltänkta afdelningarne af förvaltningsnämnden skulle intaga, är, att dessa afdelningar böra hafva rätt att omedelbart ingå med framställningar till stadsfullmäktige samt hvar för sig uppgöra sina förslag till utgifts- och inkomststat. Hvad åter beträffar tiden för sådana förslags aflemnande, har erfarenheten visat, att, derest tillåtelsen att dermed uppskjuta till utgången af Oktober skulle begagnas, det icke blefve möjligt att bereda detta viktiga ärende så, att det kunde förekomma vid stadsfullmäktiges sammanträde den 1 December, då det dock måste behandlas, för att nödigt rådrum må erhållas till kommunalskattens debitering. Stadsfullmäktige hafva därför funnit tiden, då förslagen till stat senast skola aflemnas, böra bestämmas till den 15 Oktober.

Vidare hafva stadsfullmäktige trott, att bestämmelsen om stadsfullmäktiges sammanträde den 1 Augusti bör uteslutas ur förordningens § 19, enär detta sammanträde inträffar på en tid af året, då stadsfullmäktige till stor del äro frånvarande från staden.

Af den anledning, att kronouppbördsverket fått ändrad benämning, har en mindre jemkning i § 45 föreslagits.

Kommunalförordningens § 46, sådan denna lyder i bilagda förslag, innehåller allt hvad som i denna författning behöfver stadgas i syfte att bereda staden trygghet därför, att influten kommunalskatt kommer i säkert förvar intill dess den aflemnas till vederbörande nämnd. Bestämmelserna åter i första stycket af näst följande § torde rätteligen tillhöra uppbördsreglementet och kunna därför utan skada uteslutas ur kommunalförordningen.

Det föreslagna öfvergångsstadgandet likasom en del mindre ändringar i några §§ torde icke fordra någon särskild förklaring.»

Utaf det vid stadsfullmäktiges skrifvelse fogade protokoll vid stadsfullmäktiges sammanträde den 8 Mars 1881 inhämtades, att inom fullmäktige skiljaktiga meningar yppats rörande lämpligheten af förslaget om en gemensam förvaltningsnämnd, deruti nuvarande fattig-

vårdsnämnden skulle ingå såsom en afdelning, och att beslutet derom fattats efter votering med 45 röster mot 37, som afgåfvos för afslag å det väckta förslaget.

Vid föredragning af stadsfullmäktiges berörda framställning förklarade Eders Kongl. Maj:t den 30 December 1881, att då, hvad anginge de viktigaste utaf de ifrågasatta ändringarne, eller de, som afsåge att sammanföra hufvudstadens hela kommunalförvaltning till en gemensam förvaltningsnämnd, meningarne inom stadsfullmäktige rörande dessa ändringars lämplighet varit synnerligen delade, samt de öfriga föreslagna ändringarne icke vore af den betydelse, att ensamt för deras genomförande skäl finnes att till Riksdagen aflåta nådig proposition i ämnet, Eders Kongl. Maj:t funne förevarande underdåniga framställning icke till någon åtgärd föranleda.

---

Nu hafva stadsfullmäktige, enligt beslut den 18 Januari 1883, till Eders Kongl. Maj:t aflåtit underdånig skrifvelse med förnyad framställning i ämnet och dervid förmält, att om än stadsfullmäktige, på grund af hvad sålunda förekommit, för närvarande ansåge sig böra öfvergifva förslaget om den ändring i bestämmelserna om kommunalförvaltningen i hufvudstaden, som innebure fattigvårdsnämndens omorganisation på det ifrågasatta sättet, stadsfullmäktige likväl funne sig icke böra underlåta att vidtaga åtgärder för att söka utverka genomförande af den föreslagna omorganisationen af drätselnämnden, då, enligt stadsfullmäktiges uppfattning, denna del af organisationen vore af synnerlig vikt, och angelägenheten af dess snara genomförande minst lika stor som den öfriga delen. För att det sålunda af omständigheterna begränsade mål skulle kunna vinnas, fordrades emellertid nödvändigt, att kommunalförordningen ändrades; ty, äfven om ärendena kunde utan sådan ändring fördelas annorlunda än nu mellan drätselnämndens afdelningar, vunnnes dermed blott en del af hvad som åsyttats, enär enligt den nu gällande kommunalförordningen det icke berodde af stadsfullmäktige att bestämma, hvilka af drätselnämndens ledamöter som skulle höra till de särskilda afdelningarne, samt nämndens afdelningar icke hade rättighet att i sista handen afgöra eller omedelbart vända sig till stadsfullmäktige med framställningar i ärenden af större och allmännare vikt, således ej heller att till stadsfullmäktige omedelbart ingifva förslagen till utgifts- och inkomststater, utan alla sådana ärenden skulle gå genom nämndens plenum. Då nu ett af hufvudändamålen med

stadsfullmäktiges förra framställning varit att på grund af erfarenheten derom, att drätselnämndens plenum icke kunnat tillvinna sig den betydelse, som vid förordningens utfärdande afsetts, inskränka pleni verksamhet till sådana ärenden, som nödvändiggjordes af den för afdelningarne gemensamma tjänstepersonalen eller påkallades af olika meningar om afdelningarnes kompetens och dylikt, samt att ställa de nybildade afdelningarne i alla öfriga frågor fullt sjelfständiga gent mot hvarandra och låta dem omedelbart lyda under stadsfullmäktige hade stadsfullmäktige ansett, att det angelägna målet, ett snart genomförande af den tilltänkta nya organisationen af drätselnämnden, icke kunna uppnås utan en ny framställning till Eders Kongl. Maj:t om kommunalförordningens ändrande; varande stadsfullmäktiges beslut härom, vid verkställd omröstning, biträdt af 57 röster mot 24, hvilka senare afgifvits för afslag.

I sammanhang härmed hafva stadsfullmäktige hemställt om vidtagande af de öfriga i stadsfullmäktiges underdåniga skrifvelse af den 8 Mars 1881 intagna, närmare motiverade ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, hvilka icke hade omedelbart sammanhang med drätselnämndens omorganisation.

Med stöd af hvad sålunda blifvit anfördt, hafva stadsfullmäktige i underdånighet anhållit, att åtgärder måtte vidtagas, på det att §§ 5, 12, 15, 19, 22, 26, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 42, 45, 46, 47, 49 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm måtte erhålla den ändrade lydelse, som i stadsfullmäktiges underdåniga skrifvelse funnes intagen, äfvensom ett i följd deraf erforderligt öfvergångsstadgande meddelas.

Öfverståthållareembetet, som med underdånig skrifvelse den 14 sistlidne Februari öfverlemnade stadsfullmäktiges förevarande framställning, har dervid vitsordat de olägenheter af drätselnämndens nuvarande organisation, som stadsfullmäktige påpekat, och hvilka ytterligare bekräftats efter det fullmäktiges förra framställning gjordes, samt tillstyrkt nådigt bifall till fullmäktiges begäran.

---

Enär de af stadsfullmäktige anförda skäl för drätselnämndens omorganisation, i den form den nu blifvit föreslagen, synas förtjenta af uppmärksamhet, och behovet af denna förändring, hvilken af stadsfullmäktige med betydlig röstöfvervigt beslutits, blifvit af Öfverståthållareembetet vitsordad, samt öfriga af fullmäktige föreslagna ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm icke torde gifva

skäl till annan erinran, än att den föreslagna ändringen i § 12 varder öfverflödig, i händelse paragrafen erhåller den lydelse Eders Kongl. Maj:t i nådig proposition till Riksdagen af den 19 sistlidne Januari föreslagit, får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att antaga den ändrade lydelse af §§ 5, 15, 19, 22, 26, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 42, 45, 46, 47 och 49, som stadsfullmäktige ifrågasatt, äfvensom ett i följd af ändringarna erforderligt öfvergångsstadgande.“

På tillstyrkan af Statsrådets öfriga ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen härtill lemna nådigt bifall samt förordna, att, enligt föredragande Departementschefens förslag, nådig proposition i ämnet af innehåll bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

*Axel Hegardt.*